

Budsjettundersøkelse for 2021 - fylkeskommunene

1. Innledning

Budsjettundersøkelsen til fylkeskommunene er gjennomført ved at det er sendt ut spørreskjema til økonomisjefene i de 11 fylkeskommunene. Det er bedt om svar med utgangspunkt i fremlagte forslag til budsjett og økonomiplan fra fylkesrådmann eller fylkesråd. Spørreundersøkelsen er besvart av samtlige 11 fylkeskommuner inkl. Oslo. Parallelt med spørreundersøkelsen er budsjettdokumentene gjennomgått, og hovedtall fra drifts- og investeringsbudsjettene presenteres i dette notatet.

Fylkeskommunene gir uttrykk for at det har vært omtrent like krevende å lage budsjett for 2021 som i 2020. Av de som har svart, svarer tre at prosessen har vært mer krevende enn i fjor, fem svarer at prosessen har vært like krevende og en opplever 2021-prosessen som enklere enn i 2020.

I undersøkelsen er det spurt om endring i driftsbudsjettet fra inneværende år til neste år. Fylkesveiene skiller seg ut med økning på 10 prosent, noe som er naturlig med tanke på overføringen av fylkesvegadministrasjonen fra staten. Buss og bane øker med 4,5 prosent, båt og ferje med 1,2 prosent og videregående opplæring, øker med 1 prosent..

Budsjettforslagene viser at gjennomsnittlig netto driftsresultat ligger an til å bli om lag 2,8 prosent i 2021. Dette er klart lavere enn TBUs anbefaling på 4,0 prosent. Ingen av fylkeskommunene budsjetterer med negativt netto driftsresultat, men det er stor variasjon mellom fylkeskommunene.

Investeringsbudsjettene viser at fylkeskommunene samlet planlegger å investere for 21,4 mrd. kroner i 2021. Dette er om lag det samme som fylkeskommunene budsjetterte for 2020. Fylkeskommunene planlegger å investere for i alt 80,5 mrd. kr i løpet av økonomiplanperioden 2021-2024. I denne perioden er planlagte investeringer høyest i 2022. Fem av ti fylkeskommuner svarer at vedlikeholdsetterslepet på fylkesvegene forventes å være økt ved utgangen av perioden.

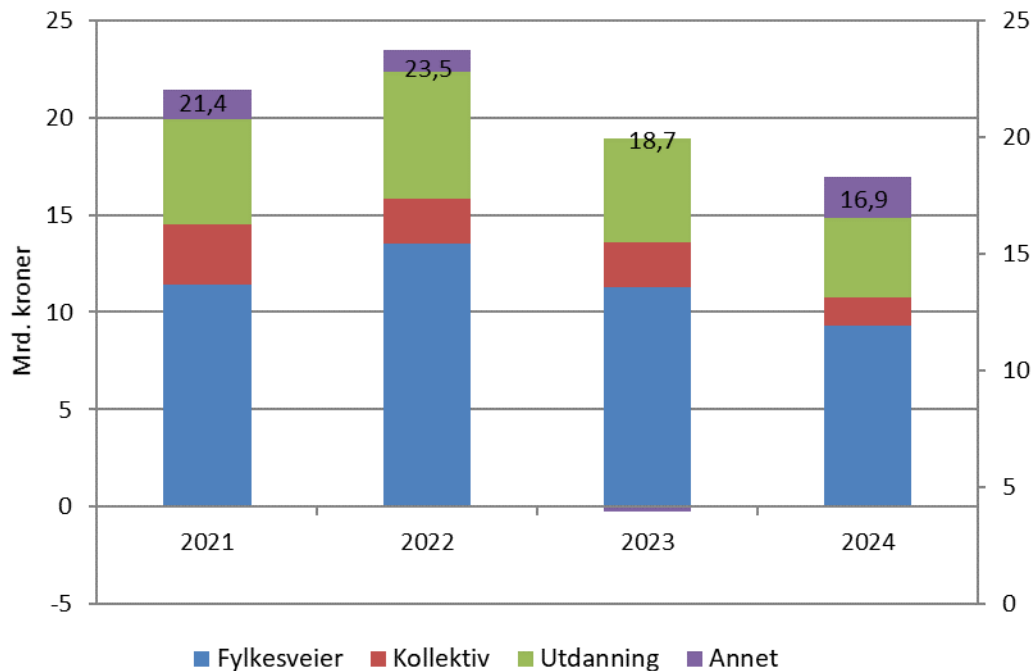
2 Budsjettdokumentene

Drift og investeringer

Tabell 1: Hovedtall fra budsjettforslagene 2021, driftsbudsjettet

Driftsbudsjett fylkeskomm. ekskl. Oslo	Forslag 2020
Sum driftsinntekter	84 886
Sum driftsutgifter ekskl. avskrivn.	78 692
Brutto driftsresultat	6 194
I pst av driftsinntekter	7,3
Finansinntekter og utgifter	3 848
<i>I pst av driftsinntekter</i>	4,5
Netto driftsresultat	2 346
<i>I pst av driftsinntekter</i>	2,8
Herav overført til investeringer	2 233

Budsjett- og økonomiplandokumentene for alle fylkeskommunene ekskl. Oslo er gjennomgått. Tallene for 2021 indikerer et brutto driftsresultat på 7,3 prosent og netto finansutgifter på 4,5 prosent av driftsinntektene, noe som gir et anslag på netto driftsresultat på 2,8 prosent av driftsinntektene. Det aller meste av netto driftsresultat planlegges overført til investeringsbudsjettet.

Figur 1: Samlede investeringer i fylkeskommunene 2021-2024

Investeringsbudsjettene viser at fylkeskommunene ekskl. Oslo planlegger å investere for i alt 21,4 mrd. kroner i 2021. Det er budsjettet med investeringer for i alt 80,5 mrd. kr i økonomiplanperioden 2021-2024, fordelt med om lag 46 mrd. kr på fylkesveier, 9 mrd. kr på kollektiv, 21 mrd. kr på utdanning og 5 mrd. kr på andre formål (hovedsakelig tannhelse).

Det fremgår av budsjettdokumentene at 44 prosent av samlede investeringer i økonomiplanperioden er planlagt lånefinansiert. Låneandelen er noe høyere i 2022 og 2023 enn i 2021. I tilsvarende undersøkelse i fjor var låneandelen i økonomiplanperioden 46 prosent. Bompenger finansierer om lag en fjerdedel av samferdselsinvesteringene som er planlagt i 2021-2024.

3 Spørreundersøkelsen

Spørreundersøkelsen er besvart av alle fylkeskommuner. I oppsummeringen nedenfor er det markert om tallene er inkl. eller ekskl. Oslo.

3.1 Hvordan har budsjettarbeidet for 2021 vært?

Det er fire fylkeskommuner som svarer at budsjettarbeidet er mer krevende i år enn i fjor. Fem oppgir at det har vært like krevende som 2020 og en at det har vært mindre krevende.

3.2 Netto driftsresultat

Tre fylkeskommuner budsjetterer med et netto driftsresultat på 4 prosent av driftsinntektene eller mer i 2021. To fylkeskommuner budsjetterer med et netto driftsresultat mellom 3 og 4 prosent og fem budsjetterer med netto driftsresultat på mellom 0 og 2,9 prosent. TBUs anbefaling er at netto driftsresultatet for fylkeskommunene samlet over tid bør ligge på 4 prosent av driftsinntektene.

Tabell 2: Budsjettert netto driftsresultat 2021 i fylkeskommunene

Budsjettert netto driftsres. 2021	4 pst el. mer	3,0-3,9 pst	0,0-2,9	Negativt	I alt
Antall fylkeskommuner	3	2	5	0	10
Andel av befolkningen , prosent	29 %	13 %	58 %	0 %	100 %

3.3. Avdragsutgifter

Fylkeskommunene ble spurt om størrelsen på avdrag på langsiktig gjeld sett opp mot reglene om minimumsavdrag i kommuneloven. Fem fylkeskommuner oppgir at de betaler minimumsavdrag i 2021 og de øvrige seks oppgir at de betaler mer enn minimumsavdraget.

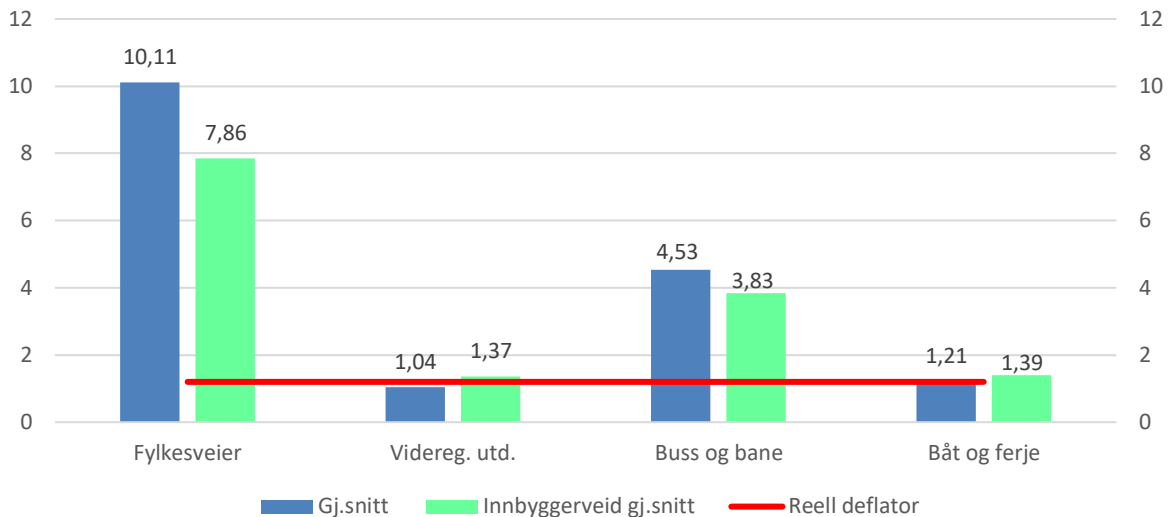
3.4 Fylkeskommunenes driftsbudsjett på sektorer

I undersøkelsen ble fylkeskommunene bedt om å oppgi endring i driftsbudsjettet fra 2020 til 2021 på utvalgte sektorer. Når det skal sammenlignes budsjettforslag 2021 med opprinnelig vedtatt budsjett 2020 må det tas hensyn til at deflatoren er betydelig justert etter at budsjettet for 2020 ble vedtatt, og i figuren brukes en reell deflator¹.

Svarene viser at fylkesveier skiller seg ut med vesentlig sterkere økning enn de øvrige sektorene, med 10,1 prosent. Dette skyldes i hovedsak overføringen av vegadministrasjonen fra Statens Vegvesen. Buss og bane øker med 4,5 prosent. Driftsbudsjettene for båt og ferje øker med 1,2 prosent og videregående utdanning med 1 prosent. At videregående utdanning øker minst samsvarer med utviklingen i antall 16-18-åringer.

¹ Når budsjettforslag for 2021 sammenlignes med opprinnelig vedtatt budsjett 2020, vil deler av veksten skyldes lønns- og prisvekst (deflator). Deflatoranslaget for inneværende år er justert betydelig ned sammenlignet med det anslaget som lå til grunn da budsjett for 2020 ble vedtatt, og dette må det tas hensyn til i sammenligningen. Sammenlignbar deflatorendring fra opprinnelig budsjett (reell deflator) framkommer slik:

¹ Revidert anslag deflator 2020 (1,6 prosent) + anslag deflator 2021 (2,7 prosent)	=	4,3 prosent
- Opprinnelig anslag deflator 2020	=	- 3,1 prosent
= Anslag deflatoreffekt opprinnelig budsjett 2020 til 2021	=	1,2 prosent

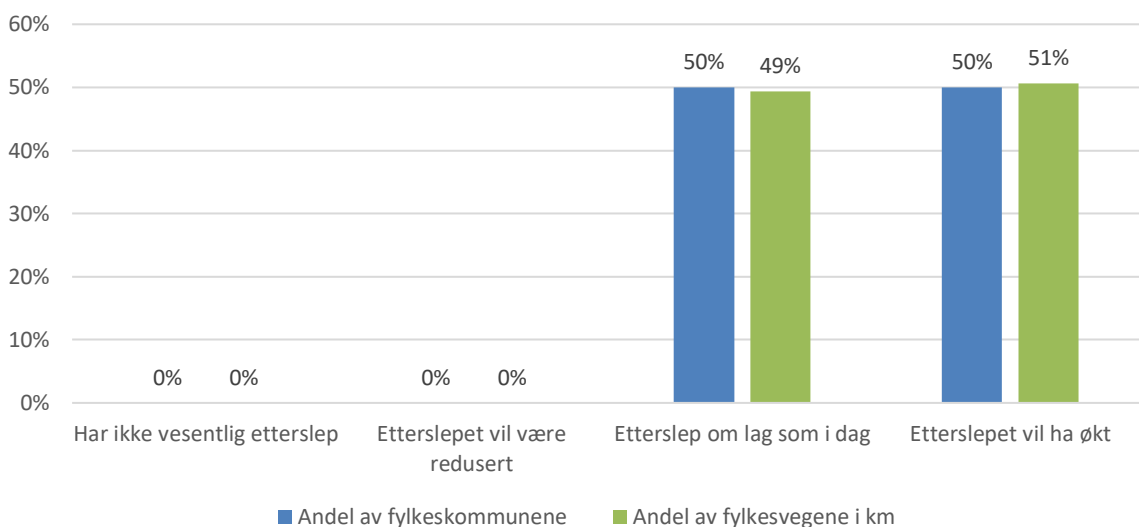
Figur 2. Prosentvis endring i fylkeskommunenes driftsbudsjetter fra 2020 til 2021 etter sektor. Tall for Oslo er inkludert kun for videregående utdanning samt buss og bane.

3.5 Vedlikeholdsetterslep på fylkesveier

Fylkeskommunene ble spurt om forventet status for vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene ved utgangen av økonomiplanperioden. Dette spørsmålet er eksklusive Oslo.

Ingen fylkeskommuner forventer at vedlikeholdsetterslepet vil være redusert ved utgangen av økonomiplanperioden. Fem fylkeskommuner forventer at etterslepet vil være om lag som i dag. De øvrige fem fylkeskommunene svarer at etterslepet vil ha økt ved utgangen av økonomiplanperioden.

Samlet indikerer svarene at satsingen på vedlikehold ikke er stor nok til å hente inn etterslepet.

Figur 4. Forventet status for vedlikeholdsetterslep på fylkesveiene ved utgangen av 2024. Ekskl. Oslo

3.6 Klimabudsjetter

I undersøkelsen ble fylkeskommunene spurt om de har utarbeidet klimabudsjett i 2020. Åtte fylkeskommuner inkl. Oslo, svarer at de har gjort dette. Dette er tre flere enn i fjor. Tre fylkeskommuner har ikke utarbeidet klimabudsjett, men planlegger å gjøre dette i 2022 eller senere.